

„Každej sme ňákej,“ pravil muž nad černým pivem za stolem u okna v prázdné hospodě zvané Kamenný přívoz, „každej sme ňákej, ale takovej, jako je můj syn František, je málokdo.“ A napil se.

Hostinský ho znal. Jmenoval se Huťásek, byl to potulný muzikant, vdovec, bydlel dole u Sázavy, hned za sklárnou, a měl syna Františka. Právě o něm mluvil.

Když se ten chlapec narodil, všichni se divili, jak je to možné, že tak křehoučkým manželům se narodil takový pořizek. Koukal z peřinky po světě, smál se a už třetí den mrkal po lidech jedním okem, za ženskými si hlavu mohl uvrtnout a těm pěkným salutoval. Regenschori tenkrát poznamenal, že to není samo sebou, taková čilost. Ovšem, regenschori byl starý mládenec a každý věděl, že z něho mluví závist. Jenže tentokrát měl pravdu.

Kluk rostl, sílil, dařil se, ale nemluvil. Hrál si s dětmi, ale nemluvil. Když Huťásková zemřela, plakal, smutný byl, ale nemluvil. To mu bylo už pět let a za rok měl chodit do školy. Lidi si na to zvykli, regenschori

mohl říkat, že to přece říkal, že to není samo sebou, a vše plynulo svou cestou, až jednou na zámku byl ples a Huťásek tam hrál. Protože neměl nikoho, kdo by hlídal synka, vzal ho s sebou na zámek a dal ho do kuchyně. Sám šel hrát pánům do tance.

Když bylo po banketu a ples byl v plném proudu, služebnictvo v kuchyni zasedlo k večeři. Sesedli se kolem stolu, malého Františka posadili do čela, tak ze žertu a nalili polévku.

Kluk vzal lžíci, usrkl a zamračil se. Pak usrkl podruhé, plácl dlaní do stolu a pravil: „Krucinálfagot, ta polívka stojí za starou bačkoru!“

Chvilinku bylo hrobové ticho. Pak ale všichni najednou vstávali a do hluku porážených židlí křičeli jeden přes druhého: „Malej Huťásek mluví! František promluvil. Franta mluví! Co říkal, já to přeslechl!“ Zkrátka každý podle své povahy a svého postavení.

Když se trochu uklidnili, pan správce si vzal slovo a povídá: „Ty kluku zlatá, dyť mluvíš jako kazatel! Ta zásoba slov! Proč tak dlouho nemluvil? Proč jsi neřek, že umíš mluvit?“

„Nebyl dosud žádný důvod ke stížnostem,“ pravil Frantík. A dodal: „Další chod, prosím!“

Na tohle všechno si hostinský vzpomněl, když se díval na Huťáska, jak smutně sedí nad pivem.

„A co je s Frantíkem vůbec?“ povídá. „Už mluví plynně, co?“

„I jó, moc toho ale nenamluví. Je uzavřenej, ale jinak hodnej kluk, účinnlivej. Sílu má jak bejk, ale mám s ním starost. Neumí se bát.“

„Jak to? Neumí se bát, čeho?“

„Je toho snad málo na světě k bání?“

„Snad byste nechtěl mít syna strašpytla?“

„Co vás nemá! Von se nejen vůbec nebojí, von ani neví, co je strach. Pořád se mne ptá, táto, co je to strach? Ukažte, jak se bojíte, já se to naučím.“

„To je vo mrtvici,“ a hostinský si přisedl. „To vás chápu, to není normálka. Slušnej člověk se musí občas bát. To by se moh dostat do maléru. Strach, to je jako cit v prstech. Nemáš cit, šaháš do vohně a uhoří ti ruka, jen co fikne. A pak někdy se vyplatí i trochu strachu ukázat, vrchnost to ráda vidí.“

„No a Franta se nebojí. Neumí se bát.“

„A zkusil jste ho vystrašit?“

„Předloni. Švagr, hejtman u dělostřelců, přivez zvlášť na to petardu až z Terstu. Kluk seděl a četl si Orbis pictus. Zapálili jsme mu petardu za zády, vokno to vyrazilo, Frantovi to sedřelo na zádech kazajku a chytla podlaha.“

„A co von?“

„Povídal, táto, co je to tu za hluk, a čet dál.“

„To je vo mrtvici,“ pravil hospodský.

Chvilí mlčeli. Venku se dalo do deště.

„Já vám pučím pytel přes hlavu, abyste nepromok. Budeme zavírat.“

Když Huťásek s pytlem jako kapucí stál mezi dveřmi, zdálo se mu, že hostinský s něčím otálí. Chvilku se přihlouple usmíval a pak vyhrkl: „Jestli umíte držet hubu, tak vám toho kluka naučím bát.“

Huťásek se vrátil a hostinský mu navrhl, aby Františka zítra navečer poslal do hospody.

„Zejtra je úterek, zavírací den,“ namítl muzikant.

„Protože tu každej úterek straší!“ zaskuhral hospodský, vtáh Huťáska do nálevny, dal na závoru, pokřižoval se a šeptal: „Ale vo tom ani muk! Ztratil bych hosty! Já to dělám jen kvůli vám a tomu klukovi.“

Jako když se ledy prolomí, z hospodského se vyvalila podivná historie. Jak každé úterý přijdou do hospody divní hráči karet, jak jde z komína

puch. Jak už za jeho dědečka tam strašilo a jak jeden veterán, který tam zůstal přes noc, do rána oněměl. Že v hospodě se nedrží ani myši, a že kde se myši nedrží, tam v noci tancuje Hrůza.

Huťásek slíbil, že kluka pošle.

V úterý přelo dál. Odpoledne se to zatáhlo, Sázava se zaleskla jako olovo a přišla bouřka. Ozvěny měly plné ruce práce. Jedna druhé vrace-ly burácení ze skály na skálu, dokud se nerozprsklo na malé třesky, které pak vichřice honila podle řeky a uličkami vesnice. V tomhle nečase dorazil František do hospody.

Stál proti hospodskému mezi dveřmi, z vlasů mu crčelo po pihovatých tvářích. Promoklá košile se mu lepila na tělo a hostinský si všiml, že kluk je samý sval a samá šlacha.

„Tak jsem tu,“ pravil s úsměvem. „Táta říká, že prej mne naučíte bát. Co mám dělat?“

F R A N T I Š E K

H U Ě A Š E K